

Vastineet, ehdotusvaihe

PROJEKTIN NIMI Suomussalmen kunta Alanteenjärvi-Parvajärvi rantaosayleiskaava	Kaavan laatija Elina Marjakangas Arkkitehti YKS 519	Päiväys 26.2.2026
--	---	----------------------

Osayleiskaavan ehdotus oli yleisesti nähtävillä 22.1.-24.2.2026 ehdotusvaiheen kuulemista varten (AKL 65 § ja MRA 30 §). Kaavaehdotuksesta saatiin seuraavat lausunnot ja muistutukset, joihin on laadittu vastineet.

Lupa- ja valvontavirastolle myönnettiin pyynnöstä lisäaikaa lausunnon jättämiseen 25.2.2026 saakka.

1 Sisällysluettelo

Lausunnot	1
1. Lupa- ja valvontavirasto, 25.2.2026.....	1
2. Pohjois-Suomen elinvoimakeskus, 24.2.2026.....	4
3. Kainuun liitto, 20.2.2026	4
4. Kainuun museo, 24.2.2026.....	6
5. Kainuun pelastuslaitos, 20.2.2026.....	7
6. Rajavartiolaitos, 23.2.2026	7
7. Paliskuntain yhdistys, 24.2.2026	7
8. Kajave, 23.2.2026.....	10
Muistutukset	11
1. Yksityishenkilö 20.2.2026	11
2. Yksityishenkilö 23.2.2026	15
3. Yksityishenkilö 23.2.2026	16

Lausunnot

1. Lupa- ja valvontavirasto, 25.2.2026

Lausuttavana oleva rantaosayleiskaavaehdotus

Lausuttavana olevan rantaosayleiskaavaehdotuksen tavoitteena on laatia alueidenkäyttölain (AKL, 132/1999) 72 §:n mukainen oikeusvaikutteinen yleiskaava, jota voidaan käyttää rakennusluvan (nyk. rakentamisluvan) myöntämisen perusteena. Tavoitteena on kaavoittaa alueelle kohtuullinen määrä uusia rakennuspaikkoja pääasiassa loma-asutukseen.

Kaavan valmisteluaineistosta Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on antanut lausuntonsa 29.4.2025. Julkisesti nähtävillä olevassa kaavaehdotuksessa on pääosin huomioitu valmisteluaineistosta annetun lausunnon sisältö. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että 1.1.2026 voimaan tulleen virastouudistuksen jälkeen liikenteellisissä kysymyksissä toimivaltainen viranomaisena Suomussalmen kunnan osalta on Pohjois-Suomen elinvoimakeskus, mutta patoturvallisuuden ja alimpien rakentamiskorkeuksien osalta Lapin elinvoimakeskus.

Lausuntoa Alanteenjärvi-Parvajärvi rantaosayleiskaavaehdotuksesta on pyydetty 24.2.2026 mennessä. Lupa- ja valvontavirasto on saanut lausunnonle lisäaikaa 25.2.2026 saakka. Lupa- ja valvontavirasto lausuu osayleiskaavaehdotuksesta seuraavaa:

Sovellettavat oikeusohjeet

Alanteenjärvi-Parvajärvi rantaosayleiskaava on tullut vireille vuonna 2024. Todettakoon, että maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain mukaan alueidenkäyttölain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, tässä tapauksessa maankäyttö- ja rakennuslain säännöksiä. Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) nimike on muutettu lailla maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta (752/2023), joka tuli voimaan 1.1.2025. Uusi nimike on 1.1.2025 alkaen ollut alueidenkäyttölaki (AKL).

Maakuntakaavan ohjaava vaikutus

Kaavaselostuksessa on arvioitu osayleiskaavan suhdetta maakuntakaavan tavoitteisiin. Selostuksessa esitettyjen tavoitteiden lisäksi Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 on rantojen käyttöä koskeva yleinen suunnittelumääräys, joka erityisesti korostuu tässä kaavassa. Maakuntakaavan suhdetta tähän kyseiseen määräykseen ja muitakin maakuntakaava-alueita koskevia yleismääräyksiä on syytä arvioida esitettyä tarkemmin.

Pohjavesien suojele

Kainuun ELY-keskuksen 29.4.2025 antamassa lausunnossa on todettu, että pohjavesialueilla maalämpöjärjestelmät voivat tarvita vesilain (587/2011) mukaisen vesitalousluvan ja kiinteistön omistajan on huolehdittava, että jätevesien käsittelyjärjestelmä täyttää perustason puhdistusvaatimuksen. Em. asiat on lisätty kaavaselostukseen. Lupa- ja valvontavirasto suosittelee, että pohjavesialuetta koskevia kaavamääräyksiä tarkennettaisiin seuraavasti:

Pohjavesialueella ei sallita pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia toimenpiteitä. Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17§) sekä vesilain (587/2011) säännökset hankkeiden luvanvaraisuudesta. Rakentaminen, ojitukset ja maankaivuu on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu pohjaveden laatumuutoksia tai muutoksia pohjaveden korkeuteen. Rakentamisen seurauksena ei saa aiheuttaa haitallista pohjaveden purkautumista. Pohjavesialueella suunnitelluista lämpöjärjestelmistä tulee pyytää Lupa- ja valvontaviraston lausunto vesilain mukaisen luvan tarpeen arvioimiseksi.

Lisäksi on syytä huomioida, että luokitelluista pohjavesialueista tulee käyttää oikeita termejä: vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (1-lk) ja muu vedenhankintaa soveltuva pohjavesialue (2-lk). Tämä tulee vesien ja merenhoitolaista ja siihen lisätystä 10 b §:stä (19.12.2014/1263). Kaavaehdotuksessa on käytetty virheellisesti termiä tärkeä vedenhankintaan soveltuva tai muu pohjavesialue, joka tulee korvata termillä vedenhankintaa varten tärkeä tai muu vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue.

Meluvaikutukset

Selvitysten mukaan tieliikenteen meluvaikutukset ovat vähäisiä ja kaava-alueen länsipäässä on riittävä suojaviheralue (EV), joka toimii hyvin melun vaimentumisalueena ennen rakentamiseen (mm. AO) osoitettuja alueita. Yleiskaavamääräysten mukaan "mahdollisen melusuojauksen rakentaminen on kiinteistönomistajan tai -haltijan vastuulla". Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan haitanaiheuttajalla on yleensä vastuu melusta, mikä voisi johtaa melusuojauksen järjestämiseen tienpitäjän, eli valtion toimesta. Täten edellä mainittu kaavamääräys antaa virheellisen kuvan vastuista. Lupa- ja valvontavirasto ehdottaa, että kaavamääräyksen sisällöstä keskusteltaisiin toimivaltaisen viranomaisen, Pohjois-Suomen elinvoimakeskusten, kanssa.

Kaavoituksen lähtötietoina on käytetty tietoa teoreettisista melualueista (laskennat 2021, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus). Selostuksen mukaan teoreettiselle melualueelle sijoituvia kohteita olisi Moisiovaarantien varressa, jotka ovat olemassa olevia kohteita. Ylitykset ovat selvityksen perusteella hyvin vähäisiä ja vain päiväaikaan. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että lähtökohtaisesti uusia melulle herkkiä toimintoja ei pitäisi sijoittaa melualueille. Myös

valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukaan melusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja tulisi ehkäistä.

Osalliset

Kaavaselistukseen on koottu kaavoituksen keskeisiä osallisia. Osallisuudessa on tunnistettu viranomaisina mm. Lupa- ja valvontavirasto ja Pohjois-Suomen elinvoimakeskus. Lupa- ja valvontavirasto esittää, että kaavaselistusta päivitetäisiin viranomaisen osalta niiltä osin, kun viitataan kaavan toteutuksessa tarvittaviin toimivaltaisiin viranomaisiin.

Kaavamerkinnot ja -määräykset

Yleiskaavamääräyksen mukaan rakentamislupa voidaan myöntää suoraan rantaosayleiskaavan perusteella (AKL 72 §). Lupa- ja valvontavirasto esittää, että kaavamääräystä tarkennetaan mitä rakentamista määräyksellä ohjataan. Tulee huomioida, että AKL 72 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan ranta-alueen suunnittelutarve ei koske esim. kalatalouden harjoittamista varten tarpeellista rakentamista. Maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M) koskevassa kaavamääräyksessä kielletään asuin- ja lomarakentaminen rantavyöhykkeellä. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että kaavamääräyksessä tulee viitata myös AKL 43 §:n 2 momenttiin. Lupa- ja valvontavirasto korostaa, että rakentamisen mahdollistavia kaavamerkinnot on osayleiskaavan yksityiskohtaista rakentamista ohjaavan luonteen vuoksi katsottava tarkoitettun sovellettavaksi rakentamislupamenettelyssä ehdottomana. Kohtuullisuus maanomistajalle ratkaistaan yleiskaavassa. Näin ollen rakentamiseen osoitettujen alueiden ulkopuolella tulee olla voimassa AKL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Kaavaselistuksen mukaan ”kuivan maan alueen rakentaminen ratkaistaan suunnittelutarveratkaisujen tai poikkeamispäätösten kautta haja-alueen rakentamisena”. Tulee huomioida, että rakentamislain myötä lupamuotona suunnittelutarveratkaisuja rakentamis- tai alueidenkäyttölaki ei enää tunnista. Suunnittelutarvealue voi määräytyä suoraan AKL 16 §:n perusteella ja sijoittamisen edellytykset ratkaistaan RakL 46 §:ssä säädetyllä tavalla.

Kaavaehdotuksessa on osoitettu yksi erillinen rantasaunan rakennuspaikka (sa). Tulee huomioida, että KHO:2005:55 päätöksessä uutta rantasaunaa koskeva kohdamerkintä on tulkittu rantaa varaavan vaikutuksensa vuoksi rantarakennuspaikaksi. Rantaosayleiskaavan kaavaselistuksessa ei ole perusteltu, mihin tämä kaavassa osoitettu ns. ylimääräinen rakennusoikeus perustuu, onko esim. kysymys olemassa olevasta tiettyyn asuinrakennukseen/rakennuspaikkaan kuuluvasta rantasaunasta vai uudesta yksittäisestä rantasaunasta.

Kaavaehdotuksen kaavamääräykseen on liitetty merkintä retkeily- ja ulkoilualue, jolla ympäristö säilytetään (VR/s). Kyseistä aluetta ei esiinny itse kaavakartalla ja kaavaselistuksen mukaan kaava-alueella ei ole varsinaisia virkistysalueita. Merkintä lienee jääne kaavaluonnoksesta. Toisaalta kaavaselistuksen mukaan Kirkkosaaren kaavamerkintä tukee myös uuden retkeily- ja ulkoilukäytön kehittämistä. Kaavaselistuksen kirjauksesta saattaa saada ristiriitaisen kuvan Kirkkosaaren pääasiallisesta käyttötarkoituksesta. Lupa- ja valvontavirasto ehdottaa, että kaavaselistusta päivitetään Kirkkosaaren maankäyttöliisten ratkaisujen osalta.

Kaavaehdotuksen kaavamääräyksen mukaan MU- ja MY-alueille saa rakentaa vain pääkäyttötarkoitusta palvelevia, pohjapinta-alaltaan enintään 20 m² suuruisia rakennuksia ja rakennelmia (kuten laavut, kodat). Kaavamääräys rakentamisen määrän osalta saattaa johtaa ristiriitaiseen tulkintaan kaavamääräyksen tarkoituksesta. Lupa- ja valvontavirasto ehdottaa, että MU- ja MY-alueilla esim. rakennusten/rakennuskohteiden määrää rajoitettaisiin. Todettakoon, että voimassa olevan rakentamislain (RakL, 751/2023) myötä rakennusten/rakennelmien termistöä uusittiin. Lain esitöiden (HE 139/2022 vp) mukaan ”rakennuskohde voi olla rakennuksen lisäksi rakennelma tai erityistä toimintaa varten rakennettava alue, jonka toteuttamisella voi olla ympäröivän alueen käyttöön liittyviä vaikutuksia. Koska uusi laki ei tunne maankäyttö- ja rakennuslain mukaista jakoa rakennuslupa- ja toimenpidelupa-alueen, on tarpeen viitata luvanvaraisiin rakentamishankkeisiin rakennusta laeammalla termillä. Rakennusten lisäksi rakennuskohde voi olla esimerkiksi katos, masto, piippu, energiakaivo, valaistu mainoslaitte

tai golfkenttä.” Näin ollen Lupa- ja valvontavirasto esittää, että MU- ja MY-alueilla sallittavassa rakentamisessa käytettäisiin terminä rakennuskohde. Tulee huomioida, että rakennuksille laissa on säädetty tiettyjä veloituksia, mutta rakennuskohteille ei.

Jatkokäsittely

Lupa- ja valvontavirasto esittää, että edellä lausuttu otetaan huomioon.

Vastine:

Kaavaselistuksen ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman osallisuusluetteloon lisätään Lapin elinvoimakeskus.

Kaavaselistusta täydennetään siten, että yleiskaavan suhdetta maakuntakaavan suunnittelumääräyksiin arvioidaan tarkemmin.

Pohjavesialuetta koskevia kaavamääräyksiä täydennetään pohjavesialueita koskevalla yleisellä kaavamääräyksellä lausunnossa esitetyllä tavalla.

Pohjavesialueita koskevat termit tarkistetaan kaava-asiakirjoihin.

Liikennemelun meluntorjuntavastuu kuuluu yleensä sille, jonka suunnittelemista toimista melun torjunnan tarve aiheutuu. Tässä tapauksessa liikenteen melualueelle tai sen läheisyyteen sijoittuville rakennuspaikoille rakennettaessa mahdollisen meluntorjunnan toteuttamisvastuu katsotaan voitavan siirtää rakennuspaikkojen omistajille.

Teoreettisiin melualueisiin perustuvan tarkastelun perusteella uudet rakennuspaikat melualueen läheisyydessä on toteutettavissa valtioneuvoston päättämät melutasojen ohjearvot huomioivalla tavalla. Piha-alueita voidaan suojata myös sijoittamalla rakennukset melunlähteen puolelle siten, että ne estävät melun leviämistä ja suojaavat rannanpuoleista piha-alueita melulta.

Yleistä kaavamääräyksiä AKL 72 §:n soveltamisesta asuin- ja loma-asuntoalueilla tarkennetaan lausunnon perusteella ja kaavamääräyksiin lisätään viittaus AKL 43 §:n 2 momenttiin.

Kaava-alueita tai sen osia ei ole määritetty suunnittelutarvealueeksi. Kaavaselistuksen vanhaan lainsäädäntöön pohjautuneet maininnat suunnittelutarvekaisista tarkistetaan ja poistetaan.

Kaavassa oleva yksi rantasaunan rakennuspaikka (sa) koskee olemassa, vanhaan rakennuspaikkaan kuulunutta saunarakennusta. Kaavaselistusta täydennetään kaavamerkinnän ja saunoikeuden perusteluilla.

Kaavaselistusta päivitetään Kirkkosaaren kaavamerkinnän ja maankäytöllisten ratkaisujen osalta.

MU- ja MY-merkintöihin sisältyvää kaavamääräystä tarkennetaan siten, että sallitaan vain pääkäyttötarkoitusta palvelevien, pohjapinta-alaltaan enintään 20 m² suuristen ”yksittäisten rakennuskohteiden” rakentaminen.

2. Pohjois-Suomen elinvoimakeskus, 24.2.2026

Pohjois-Suomen elinvoimakeskuksella ei ole lausuttavaa Suomussalmen Alanteenjärvi-Parvajärvi rantaosayleiskaavaehdotuksesta. Valmisteluvaiheen lausunto on huomioitu kaavaehdotuksessa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

3. Kainuun liitto, 20.2.2026

Suomussalmen kunta on pyytänyt Kainuun liitolta lausuntoa Alanteenjärvi-Parvajärvi rantaosayleiskaavan kaavaehdotuksesta. Alanteenjärvi ja Parvajärvi sijaitsevat Suomussalmen kuntakeskuksen kaakkoispuolella. Alueella on noin 43 km rantaviivaa pois lukien saaret.

Rantaosayleiskaavalla ohjataan rantavyöhykkeen maankäyttöä ja rakentamista. Kaavassa osoitetaan ympärivuotisen asumisen ja loma-asumisen rakennuspaikkoja sekä määritellään rakentamisen mitoitustavoitteet.

Yleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain 72 §: mukaisena oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jota voidaan käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena. Tavoitteena on kaavoittaa alueelle kohtuullinen määrä uusia rakennuspaikkoja pääasiassa loma-asutukseen, mutta mahdollisuuksien mukaan taajaman lähialueella myös asumiseen. Tavoitteena on myös selvittää alueella olevat suojelualueet ja -kohteet sekä luonnon, maiseman ja virkistyskäytön kannalta erityiset alueet ja varmistaa maanomistajien tasapuolinen kohtelu.

Kainuun liitto on antanut lausunnon Alanteenjärvi-Parvajärvi rantaosayleiskaavan kaavaluonnoksesta 12.5.2025 (Dnro 117/08.00.00/2024).

Rantaosayleiskaavaehdotus

Rantaosayleiskaavaehdotus on selkeä kokonaisuus, ja sen kaavaselostuksessa on esitetty ajantasainen tieto Kainuun maakuntakaavatilanteesta. Kaavaehdotuksessa on otettu huomioon kaava-alueeseen kohdistuvat maakuntakaavamerkinnot, -määräykset sekä yleiset suunnittelumääräykset.

Alanteenjärvi-Parvajärven rantaosayleiskaavaehdotus tukee osaltaan maakuntavaltuustossa 8.12.2025 hyväksytyin Kainuun maakuntaohjelman 2026–2029 sekä Kainuu 2045 -vision tavoitteita vahvistamalla muun muassa vetovoimaa sekä monipaikkaista asumista.

Osayleiskaavaehdotuksen kaavaselostukseen on huomioitu Kainuun liiton kaavaluonnokseen antama lausunto. Kappaleen 2.1.2 ”Maakuntakaava” kuvan kuvatekstiin olisi hyvä huomioida, että Kainuun tuulivoimamaakunta 2035 on voimassa, vaikka se ei ole vielä lainvoimainen. Kaavaluonnokseen annettu lausunto on hyvä ottaa huomioon myös rantaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ja Kainuun maakuntakaavan epävirallisesta yhdistelmäkarttakuvasta tulisi muuttaa vuosi ”2023” vuoteen 2035 tuulivoimamaakuntakaavaan viitattaessa OAS:ssa.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa rantaosayleiskaavaehdotuksesta.

Vastine:

[Kaavaselostusta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään lausunnon mukaisesti ennen hyväksymiskäsittelyä.](#)

4. Kainuun museo, 24.2.2026

Alanteenjärven–Parvajärven rantaosayleiskaavan ehdotusvaihe

Suomussalmen kunta on pyytänyt Kainuun Museolta lausuntoa Alanteenjärven-Parvajärven rantaosayleiskaavan kaavaehdotuksesta. Suunnittelualue sijaitsee Alanteenjärven ja Parvajärven ranta-alueilla noin 4 kilometriä Ämmänsaaren taajamasta kaakon suuntaan. Suunnittelualue rajautuu lännessä Viitostiehen ja Suomussalmentiehen ja ulottuu idän suunnassa hieman alle 9 kilometriä pitkänä alueena Parvajärven kaakkoispuolelle Haminatiehen saakka. Suunnittelualueen eteläpuolella kulkee Moioivaarantie.

Kaavatyön tavoitteena on kaavoittaa alueelle kohtuullinen määrä uusia rakennuspaikkoja pääasiassa loma-asutukseen. Ranta-alueet ovat pääosin yksityisessä ja Metsähallituksen omistuksessa. Alueella on rantaviivaa noin 43 kilometriä pois lukien saaret.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Suunnittelualueella ei sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita tai maisemia. Alueella sijaitsee useita paikallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, jotka on inventoitu kaavatyön yhteydessä. Rakennusinventointiraportissa esitellään inventoidut kohteet ja niiden arvotukset. Raportti on tehty huolellisesti ja riittävällä tarkkuudella. Kohteiden arvotukset on katsottu läpi yhdessä Kainuun Museon rakennustutkijan kanssa helmikuussa 2025 pidetyssä työpalaverissa.

Suojelumerkinnän saaneet rakennuskohteet on merkitty kaavakartalle selkeästi omilla kohdenumeroillaan ja kaavamääräyksistä- ja merkinnöistä selviää kunkin kohteen nimi. Rakennusten suojelumerkinnän kaavamääräys on sisällöltään selkeä ja asianmukainen.

Muinaisjäänökset

Muinaisjäänökset ovat menneisyydessä eläneiden ihmisten toiminnasta jääneitä jälkiä. Ne ovat pääasiassa kiinteitä muinaijäänöksiä ja ne voivat olla myös irrallisia muinaisesineitä. Kaikki kiinteät muinaijäänökset ovat Suomen muinaijäänöslain (295/1963) mukaan rauhoitettuja. Ilman lain nojalla annettua lupaa kiinteän muinaijäänöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty.

Alanteenjärven–Parvajärven rantaosayleiskaava-alueelle on tehty arkeologinen inventointi syksyllä 2024 (Heilu Oy) ja täydentävä inventointi kesällä 2025 (Sweco Oy). Kainuun Museo on inventoinneista tehdyt raportit tarkastanut ja lisännyt maastohavainnot muinaijäänösrekisteriin.

Inventointien jälkeen kaava-alueella tunnetaan 32 muinaijäänöslain (295/1963) rauhoittamaa kiinteää muinaijäänöstä, 11 muuta kulttuuriperintökohdetta, 4 löytöpaikkaa, 1 mahdollinen muinaijäänös ja 2 muuta kohdetta.

Kainuun Museo haluaa mainita erikseen nimellä ja sijaintitiedolla hankealueella sijaitsevat löytöpaikat ja muu kohteet. Löytöpaikat hankealueella ovat Iso 3, 1000050275, Hirsikangas, 1000036036, Joosepinkulma, 1000036032 ja Niipaskoski 2, 1000030869. Muu kohteet ovat Vasikkavirta, 1000055395, ja Karvola, 1000055393. Edellä mainitut löytöpaikat tarkastettiin vuoden 2024 inventoinnissa, jolloin kohteista ei havaittu mitään muinaijäänökseen viittaavaa. Muu kohteessa Vasikanvirta havaittiin pieni mahdollisesti metsähoitoon liittyvä röykkiö ja kohteessa Karvola havaittiin toiseen maailmansodan aikainen talonpohja ja maakellari.

Kohdekuvaukset ja sijaintitiedot löytyvät muinaijäänösrekisteristä:

<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000050275>

<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000036036>

<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000036032>

<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000030869>

<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000055395>

<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000055393>

Kaavakartan perusteella kohteen Iso Pöylampi 3 kulttuuriperintöalueelle ollaan suunnittelemassa loma-asuntoaluetta. Kohteessa on vuoden 2024 inventoinnissa havaittu useita toiseen maailmansotaan liittyviä taistelukaivantoja (Heilu 2024: s. 81, kartta 56). Kaavaselostuksessa mainitaan, että kohteen Iso Pöylampi 3 taistelukaivannot sijaitsevat kaikki rakennuspaikkojen ulkopuolella tai rajalla siten, että ne on mahdollista ottaa huomioon rakennuspaikan toteutuksen tarkemmassa suunnittelussa. Kohteen Haaponiva 1 kulttuuriperintöalueelle sijoittuu moottorikelkkareitti. Kaavaselostuksen mukaan moottorikelkkaura on toteutettavissa yksittäiset taistelukaivannot kiertäen, jolloin vaikutukset kaava-alueella havaittuihin muihin kulttuuriperintökohteisiin jäävät vähäisiksi. Kainuun Museo katsoo, että molemmat kulttuuriperintökohteet on otettu suunnittelussa riittävällä tavalla huomioon.

Kainuun Museo haluaa vielä muistuttaa, mikäli rakennus-, saneeraus- tai huoltotöissä tavataan merkkejä kiinteästä muinaisjäänneksistä tai löydetään muinaisesineitä, tulee työ paikalla keskeyttää ja ilmoittaa välittömästi asiasta Museovirastolle tai alueelliselle vastuumuseolle Kainuun Museoon. (MML 295/1963, 14§ ja 16§).

Vastine:

[Lausunto ei aiheuta muutostarvetta kaavaan. Kaavaselostukseen lisätään luettelo kaava-alueen löytöpaikoista ja muista kohteista.](#)

5. Kainuun pelastuslaitos, 20.2.2026

Kainuun pelastuslaitoksella ei ole lausuttavaa asiaan liittyen.

Vastine:

[Merkitään tiedoksi.](#)

6. Rajavartiolaitos, 23.2.2026

Rajavartiolaitoksen esikunnan kiinteistöyksikön Kainuun palveluryhmä on tutustunut suunnitelmaan yhdessä Kainuun Rajavartioston kanssa, eikä sillä ole lausuttavaa asiasta.

Vastine:

[Merkitään tiedoksi.](#)

7. Paliskuntain yhdistys, 24.2.2026

Suomussalmen kunta valmistelelee Alanteenjärvi-Parvajärvi rantaosayleiskaavaa. Rantaosayleiskaavalla ohjataan rantavyöhykkeen maankäyttöä ja siinä osoitetaan ympärivuotiseen asutukseen, loma-asutukseen, maa- ja metsätalouteen, virkistykseen sekä kulttuuri- ja luonnonympäristöön liittyvät aluevaraukset määräyksineen ja suosituksineen. Tavoitteena on kaavoittaa alueelle kohtuullinen määrä uusia rakennuspaikkoja pääasiassa loma-asutukseen, mutta mahdollisuuksien mukaan taajaman lähialueella myös asumiseen. Tavoitteena on myös selvittää alueella olevat suojelualueet ja -kohteet sekä luonnon, maiseman ja virkistyskäytön kannalta erityiset alueet.

Suunnittelualue sijoittuu Hallan paliskuntaan. Hallan paliskunnan suurin sallittu eloporomäärä on 2 700 ja poronmistaajia on 64. Paliskunnan poronhoito tukeutuu vahvasti luonnonlaitumien ympärivuotiseen käyttöön. Erityisesti pienemmissä kylissä poronhoito on merkittävä työllistäjä ja elinvoimaisuuden, maisemakuvan ja turvallisuuden ylläpitäjä.

Poronhoidon huomioiminen kaavoituksessa

Poronhoitolaki (PHL 848/1990) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon kaavoituksessa ja muussa poronhoitoalueella tapahtuvassa toiminnassa. Poronhoidon kannattavuuden edellytys on vapaa laidunnusoikeus (PHL 3 §). Vapaa laidunnusoikeus on tarkoitettu ja tunnustettu pysyväksi

oikeudeksi ja se on voimassa kaikkialla poronhoitoalueella maan omistus- ja hallintaoikeudesta riippumatta. Se tarkoittaa porolle oikeutta ottaa ravintonsa vapaasti luonnosta. Poronhoitolain 6. luvussa määritellään rajoituksia porojen laiduntamiselle. Lain mukaan poroja on hoidettava siten, etteivät ne pääse viljelyksille ilman maanomistajan, taikka silloin kun hallintaoikeus kuuluu muulle kuin maanomistajalle, haltijan lupaa eivätkä aiheuta vahinkoa metsänuudistusaloilla oleville taimikoille tai muutoinkaan aiheuta tarpeettomasti vahinkoa maa- tai metsätaloudelle. Muualla kuin saamelaidun- ja kotiseutualueella poroja on lisäksi hoidettava siten, etteivät ne pääse puutarhoihin, vakinaisten asuntojen pihoihin tai muille erityiseen käyttöön otetuille alueille. Rajoitukset eivät koske vapaa-ajan asuntoja tai yritystoiminnan alueita, eivätkä ne ole myöskään lain tarkoittamaa muuta erityiseen käyttöön otettua aluetta.

Poronhoitoalueen maakuntakaavoissa on poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamista edellyttäviä yleismääräyksiä sekä tarkempia määräyksiä esim. poronhoidolle tärkeiden alueiden huomioonottamisesta ja säilyttämisestä. Voimassa olevan Kainuun maakuntakaavan 2020 poronhoitoalueen rajaa koskevan merkinnän määräys edellyttää: *”Maankäytön suunnittelussa on turvattava porotalouden ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset.* Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet, kuten erotus- ja ruokintapaikat sekä pyyntiaidat. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asian-omaisen paliskunnan kanssa.”

Alueidenkäyttölain 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Yleiskaavalla ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Poronhoito on osa alueen elinkeinoelämää ja etenkin sivukylillä tärkeä toimeentulon lähde. Poronhoitajat ovat alueella oikeudenhaltijoita, joille ei saa hankkeen kaavalla aiheuttaa kohtuutonta haittaa. Suunnittelualueella poronhoidon turvaaminen hankkeen kaavoituksessa on välttämätöntä. Alueidenkäyttölain 9§:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Poronhoidon nykytila ja toiminta kaava-alueella ja sen vaikutusalueella tulee kuvata. Vaikutukset poronhoidolle tulee arvioida yhteistyössä alueen paliskunnan kanssa.

Kaavan vaikutukset poronhoitoon

Poronhoito perustuu vapaaseen laidunnukseen: poronhoitolain 3 §:n mukaisesti poronhoitoa saadaan harjoittaa poronhoitoalueella maan omistus- ja hallintaoikeudesta riippumatta. Poronhoito on toiminta-alueellaan laaja-alainen maankäyttäjän. Kaikki muu maankäyttö poronhoitoalueella vaikuttaa enemmän tai vähemmän poronhoidon harjoittamisen edellytyksiin. Poronhoitoalueella maankäytön yhteensovittaminen on siis äärimmäisen keskeinen kysymys.

Kaavoituksessa on lähtökohtana erilaisten alueidenkäytön intressien ja tarpeiden yhteensovittaminen. Kaavoitusprosessit toimivat alueidenkäytön suunnittelun vuorovaikutteisuuden välineenä. Kaavoituksella on myös oikeusvaikutuksia. Poronhoitoalueella vuorovaikutteisuutta on käytännössä toteutettu erilaisilla osallistavilla suunnittelu- ja neuvotteluprosesseilla. Kaavoituksessa tulee lisäksi hyödyntää olemassa olevaa paliskuntien paikkatietoaineistoa, joka kertoo poronhoidon keskeisistä laidun- ja toiminta-alueista.

Yleiskaavoituksella ohjataan yhdyskuntarakennetta. Yleiskaavassa suunnittelun tarkkuus mahdollistaa poronhoitoon liittyvien alueidenkäyttöratkaisujen tekemisen. Yhdyskuntarakenteeseen liittyvillä ratkaisulla on usein huomattavaa vaikutusta poronhoidon harjoittamiseen, useimmiten erilaisten häiriövaikutuksen yleistymisen vuoksi. Häiriövaikutus voi tulla esimerkiksi rakentamiseen varattavien alueiden sijainnin, riittämättömien rakentamiselta poissuljettujen alueiden tai liikenteeseen liittyvien aluevarausten ja liikennealueiden käytöstä aiheutuvien häiriöiden muodossa. Yleiskaavassa tulee tunnistaa suunniteltavan alueen rooli poronhoidossa ja tehdä sen mukaisesti tarpeelliset aluevaraukset ja määräykset.

Yksityiskohtaisemmat huomiot kaavaehdotuksesta

Poronhoitolain 53 §:n mukainen neuvottelu pidettiin 19.8.2025. Kaavaselostuksessa mainitaan, että poronhoitolain 53 §:n mukainen neuvottelu pidettiin myös 11.12.2025. Toista neuvottelua ei

ole pidetty kaavaan liittyen, joten kaavaselistukseen on jäänyt mahdollisesti virheellinen päivämäärä. Neuvottelun jälkeen poronhoidon nykytilaa ja vaikutusten arviointia täydennettiin, kaavaan lisättiin Pölykankaalla olevat poroaidat ja poronhoitoaluetta koskevaa yleistä kaavamääräystä muutettiin. Pölykankaan kaksi poroaitaa on merkitty kaavaan erikseen poronhoidon kannalta tärkeinä rakenteina, joihin liittyy määräys: *“Alueella on turvattava poronhoidolle merkittävien rakenteiden säilyminen ja ympäristön rauhallisuus.”* Kaavan yleismääräykseen on myös lisätty maininta *“Rakennettaessa poronhoitoalueella on huomioitava poronhoitolain 3 §:n takaama porojen vapaa laidunnusoikeus”*. Kaavaselistukseen on lisätty huomio alueen poronhoitotoiminnasta, tärkeistä porojen kokoamisalueista, aidoista sekä siitä, että poroja liikkuu alueella huomattava määrä. Tehdyt täydennykset ja lisäykset ovat hyviä ja tarpeellisia.

Kaavaselistuksessa tunnustetaan, että kaavasta voi aiheutua todennäköisesti konflikteja ja ristiriitoja. Kaavaselistuksessa mainitaan, että haittoja pyritään ehkäisemään tiedottamisella ja rakentamisen suunnitteluvaiheessa ja tontinluovutuksen yhteydessä. Paliskuntain yhdistys suosittelee, että alueelle rakentaville informoidaan luovutuskirjoissa alueen sijoittumisesta poronhoitoalueelle, ja siitä ettei paliskunnalla ole vahinkojen estämisvelvollisuutta esim. aitaamalla vapaa-ajan asuntojen kyseessä ollessa.

Kaavaselistuksessa arvioidaan, että yleiskaavassa alueelle osoitetulla uudella rakentamisella on kohtalainen vaikutus porojen laidunalueisiin Alanteenjärven etelärannoilla Pölykankaalla. Kaavaselistuksessa myös mainitaan, että kaavan mahdollistama uusi rakentaminen sijoittuu järvien ranta-alueille ja on pääasiassa loma-asutusta, joiden pihoilla porojen on mahdollista laiduntaa ja liikkua. Hallan paliskunta on tuonut lausunnossaan esille, että alueella on rauhallisia ja hyvä laidunalueita ja Alanteenjärven sekä Parvajärven etelärannat on luokiteltu parhaaksi kesälaitumiksi ja järvien pohjoisrannat syys- ja jäkälä-laidunalueiksi. Loma-asutuksen sijoittaminen alueelle väistämättä muuttaa ja pirstoo porojen laidunalueita ja heikentää näiden alueiden rauhallisuutta. Uusi rakentaminen ja rakentamisen aiheuttama häiriö voi myös pahimmassa tapauksessa ohjata poroja enenevässä määrin 5-tielle.

Luonnosvaiheen vastineessa mainitaan, että porojen kokoamisalueelle osoitetut uudet rakentamiskaavat sijaitsevat Alanteenjärven ranta-alueella, kokoamisalueen laidalla ja että uusien rakennuspaikkojen mahdollisuutta ja tarkempaa sijoittelua kaava-alueella tarkastellaan uudestaan porojen kokoamisalueet, kulku- ja kuljetusreitit ja tärkeät laidunnusalueet huomioiden. Kaavaselistuksesta ei käy ilmi, että onko tätä tarkastelua tehty ja onko tarkastelun pohjalta muutettu uusien rakennuspaikkojen sijoittelua. Kaavaselistuksessa on kuva Hallan paliskunnan toiminnallisista alueista, joka on otettu Kainuun tuulivoimavaihemaa-alueen aineistoista. Olisi hyvä, jos kaavaselistuksessa olisi karttakuva, jossa olisi nähtävissä selkeästi laidunalueet, kokoamisalueet, kuljetus- ja kulkureitit sekä poronhoidon rakenteet suhteessa kaavoitettavaan alueeseen. Paliskuntain yhdistys katsoo, että poronhoidon turvaaminen tarkoittaa poronhoidolle tärkeiden alueiden huomioon ottamista kaavassa määriteltävien toimintojen sijoittamisessa. Hallan paliskunta on katsonut, ettei kokoamisalueelle saa osoittaa uusia rakennuspaikkoja, eikä rakentamisen tai muun toiminnan tule katkaista porojen kulkureittejä tai kuljetusreittejä.

Hallan paliskunnan lausunnot ja kannanotot tulee ottaa huomioon painoarvoltaan merkittävänä.

Vastine:

Uusien rakennuspaikkojen määrä alueella perustuu emätilamitoitukseen, jolla pyritään osoittamaan rakennuspaikkoja tasapuolisesti eri alueille. Mitoituksessa on huomioitu ympäristön erityispiirteet ja -arvot. Kaava mahdollistaa tärkeimmille laidunalueille ja Pölykankaan kokoamisalueelle uutta rakentamista, mutta kyseisillä alueilla sovellettu mitoitus on silti hyvin maltillinen; samoja mitoituslukuja (4-5 rakennuspaikkaa muunnettua rantakilometriä kohden) käytetään tyyppillisesti poikkeamispäätösten perusteena, eli sama määrä rakentamista kyseisille rannoille voisi olla toteutettavissa ilman kaavaakin yksittäisten poikkeamispäätösten kautta. Kaavoituksella rakentamisen sijoittuminen on kuitenkin huomattavasti ohjatumpaa ja olevaa ympäristöä ja alueiden käytettävyyttä voidaan huomioida paremmin. Kaavan mahdollistama uusi

rakentaminen sijoittuu järvien ranta-alueille ja on pääasiassa loma-asutusta, joiden piholla porojen on mahdollista laiduntaa ja liikkua.

Rakennuspaikkojen eri sijoittelumahdollisuuksia on tarkasteltu, mutta elokuussa 2025 pidetyn PHL-neuvottelun keskustelun pohjalta yksittäisten rakennuspaikkojen sijainneilla ei katsottu olevan juurikaan merkitystä. Kaavaselostukseen lisätään maininta tästä. Tiedottamisella katsottiin olevan keskeinen merkitys poroelinkeidon ja asumisen yhteensovittamisessa. Kaavaselostukseen korjataan virheellinen neuvottelun ajankohta. Laidunalueiden sijainti kuvataan kaavaselostuksessa kappaleen 3.10. kartalla maakuntakaavan aineiston mukaisesti.

8. Kajave, 23.2.2026

Olemme merkinneet liitteisiin johto- ja muuntamoaluevaraukset. Johto-alueen leveys on 10 m ja muuntamoalueen säde on 15 m.

Mikäli kaavoituksesta johtuen joudutaan tekemään Kajaven kaapeleiden tai verkkokomponenttien siirtoja niin työn tilaaja maksaa jakeluverkonsiirtoihin liittyvät kustannukset yleisen aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Vastine:

Lausunnon perusteella kaavan toteuttaminen aiheuttaa nykyisen sähkönsiirtoverkon laajennustarpeen Pölyniemeen. Kaavaselostuksen vaikutusten arviointia täydennetään sähköinfrastruktuurin tarpeilla.

Muistutukset

1. Yksityishenkilö 20.2.2026

Viitaan Suomussalmen kunnan Alanteenjärvi–Parvajärvi rantaosayleiskaavan kaavaehdotukseen, joka on ollut julkisesti nähtävillä.

Olen kaava-alueella sijaitsevan kiinteistön omistaja (777-406-285-1) ja kaava koskee sekä omaa kiinteistöäni että naapurikiinteistöäni (777-406-35-21). Teen muistutuksen kaavaehdotuksesta seuraavin perustein.

Kaavaehdotuksessa naapurikiinteistölle osoitettu rakennuspaikka on ongelmallinen kiinteistön poikkeuksellisen kapean muodon vuoksi. Kyseinen kiinteistö sijoittuu siten, että tien ja rannan väliin jää hyvin rajallinen rakentamiskelpoinen alue. Tämä asettaa merkittäviä käytännön ja ympäristöllisiä rajoitteita rakentamiselle. Tätä tukee myös ELY keskuksen lausunto 29.4.2025

> Kaavaluonnoksessa Moisiovaarantien (yhdystie 9110) varteen on osoitettu muutama uusi rakennuspaikka olemassa olevien rakennuspaikkojen yhteyteen. Karttatarkastelun mukaan osa uusista rakennuspaikoista vaikuttaa suhteellisen kapealta. Kainuun ELY-keskus ehdottaa, että näiden uusien rakennuspaikkojen soveltuvuus rakentamiseen tutkittaisiin tarkemmin huomioiden mm. maantiestä johtuva suoja-alueen etäisyys, teoreettisen melualueen laajuus ja päärakennuksen riittävä etäisyys rantaviivaan.

Kaavaehdotuksessa esitetään lisäksi, että juuri tämän kyseisen kiinteistön osalta rakennus voidaan sijoittaa lähemmäksi rantaa kuin muiden kaava-alueen rakennuspaikkojen osalta. Tämä poikkeaa kaava-alueella muutoin sovelletuista rakentamisen etäisyyksistä ja rantarakentamisen periaatteista.

Pidän tätä ratkaisua ongelmallisena seuraavista syistä:

- Kaava kohtelee maanomistajia **epätasa-arvoisesti**, kun yhdelle kiinteistölle sallitaan poikkeuksellinen rakentamisetäisyys ilman riittäviä ja perusteltuja syitä.
- Rakennuksen sijoittaminen tavanomaista lähemmäksi rantaa **heikentää rannan maisemaa ja luonnonympäristöä** sekä vähentää vapaan rantaviivan määrää.
- Ratkaisu voi aiheuttaa **haittaa naapurikiinteistöille**, mukaan lukien oma kiinteistöni, erityisesti maiseman, yksityisyyden ja ranta-alueen käytön osalta.
- Kiinteistön kapeus ja tien läheisyys osoittavat, että rakennuspaikan sijoittelua ja mitoitusta ei ole arvioitu riittävän huolellisesti.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kaavan tulee perustua riittäviin selvityksiin ja turvata maanomistajien tasapuolinen kohtelu sekä ranta-alueiden kestävä käytön periaatteet. Katson, että nämä vaatimukset eivät täyty tältä osin.

Vaadin, että kaavaehdotusta muutetaan siten, että:

- Rakennuspaikka poistetaan tai siirretään ympäristön ja maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi.

Ratkaisuehdotus:

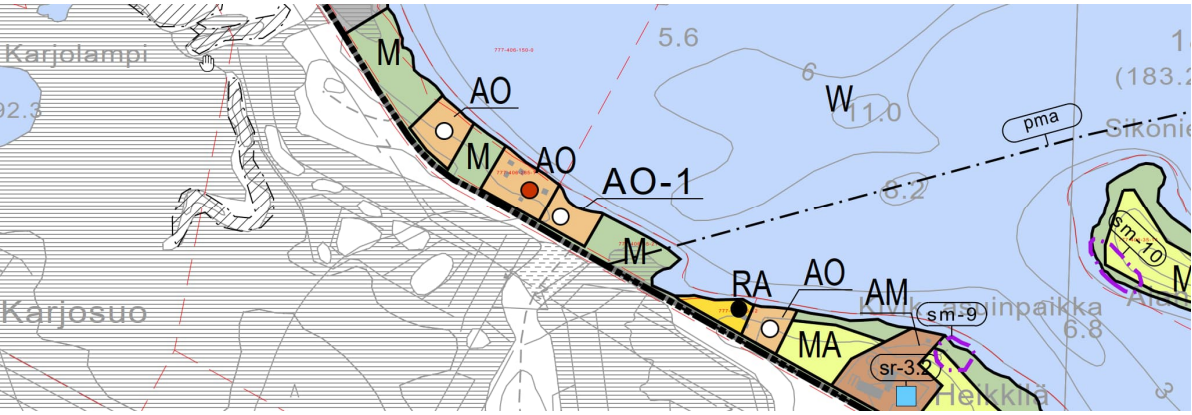
- Ehdotan että ko. rakennuspaikka/-oikeus siirretään Pölyniemeen (777-406-35-21) viidenneksi rakennuspaikaksi jo neljän olemassa olevan lisäksi. Näin toteutuu rakennuspaikkojen tasapuolinen jakaminen kaavan hengen mukaisesti.

Vastine:

Muistutus kohdistuu muistutuksen jättäjän naapurikiinteistön 777-406-285-21 rakennuspaikkaan Moisiovaarantien varressa (kaavaehdotuksessa merkintä AO-1). Samaan kiinteistöön kuuluu myös suurempi palsta Pölyniemen kärjessä, jolle on suunniteltu yhteensä 4 rakennuspaikkaa

(kaavaehdotuksessa merkintä RA). Nämä rakennuspaikat noudattavat lukumäärältään ja sijoittelultaan kaavan mitoitus- ja suunnitteluperiaatteita. Tarkemmassa sijoittelussa on huomioitu myös maanomistajan yleisötilaisuudessa vuonna 2024 esittämiä rakennuspaikkatoiveita.

Muistutuksen kohteena oleva AO-1 rakennuspaikka sijaitsee tien ja rannan väliin jäävällä kapealla ranta-alueella, ja rakennuspaikan toteutettavuutta on selvitetty tarkemmin kaavaluonnoksen nähtävillä olon jälkeen, Kainuun ELY-keskuksen kaavaluonnoksesta jättämän lausunnon mukaisesti. Vastineeseen on koottu tehdyt selvitykset ja niiden tulokset sekä avattu syitä poikkeavan yleiskaavamerkinnän AO-1 käytölle kaavaehdotuksessa.

<p>AO</p>	<p>Erillispientalojen asuntoalue. Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään 220 k-m² suuruisen asuinrakennuksen, saunan ja tarvittavia pienimuotoisia talousrakennuksia siten, että rakennusten yhteenlaskettu kerrosala on enintään 300 k-m². Rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 3500m². Vanhojen maatilakeskusten tuotanto- ja maatalousrakennuksia ei lasketa rakennusoikeutta vähentäväksi. Enintään 120 k-m² kokoisen asuinrakennuksen etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 30 metriä ja sitä suuremman asuinrakennuksen vähintään 40 m. Saunan ja talousrakennuksien vastaava etäisyys rantaviivasta tulee olla vähintään 15 metriä.</p>
<p>AO-1</p>	<p>Erillispientalojen asuntoalue. Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään 120 k-m² suuruisen asuinrakennuksen, saunan ja tarvittavia pienimuotoisia talousrakennuksia siten, että rakennusten yhteenlaskettu kerrosala on enintään 250 k-m². Rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 3500m². Asuinrakennuksen etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 20 metriä. Saunan ja talousrakennuksien vastaava etäisyys rantaviivasta tulee olla vähintään 15 metriä.</p>

Kartta- ja kaavamerkintäotteet nähtävillä olleesta kaavaehdotuksesta.

Mitoitustarkastelu

Kiinteistö 777-406-35-21 *Pieniniemi* kuuluu Alannet-nimiseen emätilaan (emätila nro 1), jolle emätilaselvityksen ja -mitoituksen perusteella voidaan kaavoittaa useampia uusia rakennuspaikkoja. Kiinteistön 777-406-35-21 alueella on sovellettu mitoituslukua 5 rakennuspaikkaa / 1 km muunnettua rantaviivaa kohden. Kiinteistön tilakohtainen mitoitus (yhteensä 5,34, 5 rakennuspaikkaa) jakautuu tilaan kuuluvan kahden palstan kesken seuraavasti:

- Pölyniemen palsta: 4,45 (todellinen rantaviiva 983,39 m ja muunnettu rantaviiva 889,85 m)
- Moisiovaarantien palsta: 0,89 (todellinen rantaviiva 296,91 m ja muunnettu rantaviiva 178,68 m)

Muistutuksen kohteena oleva Moisiovaarantien varren AO-1-rakennuspaikka muodostuu siis suoraan ko. rantapalstan mitoitusrantaviivan perusteella ja Pölyniemen 4 RA-rakennuspaikkaa Pölyniemen kärjessä olevan palstan mitoitusrantaviivan perusteella.

Muistutuksen jättäjällä on rantamitoitukseltaan ja sijoittelultaan lähes vastaava palsta Moisiovaarantien varressa kiinteistöllä 777-406-285-1, jonka nykyinen rakennuspaikka on muodostettu poikkeamisluvalla niin ikään emätilatarkastelun perusteella. Kiinteistön 777-406-285-1 tilakohtainen mitoitusta kaavan mukaisiin mitoitustapueisiin (mitoitusluku 5) on 0,80, todellinen rantaviivan pituus 160,35 m ja muunnetun rantaviivan pituus 160,35 m. Poikkeusluvalla rakennettu rakennuspaikka huomioiden tilan jäljelle jäävä, kaavaan liitteenä olevaan emätilataulukon merkitty mitoitusta on -0,20. Rakennuspaikan kiinteistö on muodostettu valtion maista lohkomalla.

Molempien kiinteistöjen 777-406-285-21 ja 777-406-285-1 rakennuspaikkojen lukumäärä ja sijoittelu ovat kaavassa käytetyn emätilamitoituksen mukaisia.

Luonto- ja maisema-arvot

Yleiskaavaa varten laadituissa selvityksissä Moisiovaarantien rakennuspaikan alueella ei ole todettu olevan sellaisia merkittäviä luonto-, maisema- tai ympäristöarvoja, minkä vuoksi AO-1 alueelle merkitty rakennusoikeus tulisi siirtää toisaalle Pölyniemeen saman maanomistajan muille rannanosille. Tieltä avautuvilla järvinäkymillä on paikallista maisemallista merkitystä, ja niitä pystytään kaavaratkaisussa säilyttämään Moisiovaarantien varressa kiinteistön 777-406-285-21 itäosassa, jossa yli puolet rantapalstan pinta-alasta jää rakentamiselta vapaaksi. Kaavan perusselvitysten yhteydessä määritetty paikallisesti arvokas maisema-alue ulottuu tälle kiinteistönsalle käsittäen tärkeimmät järvinäkymät tieltä. Pölyniemessä ei ole todettu erityisiä maiseman arvoalueita, mutta myös niemet ja erityisesti niemiä kärjet ovat maisemallisesti herkkiä alueita, joille sijoittuva rantarakentaminen lähes poikkeuksetta erottuu maisemassa muuttaen paikallisia järvinäkymiä.

Naapurissa on muistutuksen jättäjän kiinteistö 777-406-285-1, jonka rantarakentaminen on ollut mahdollista kaavoitusta edeltävän poikkeamisluvan perusteella. Kiinteistön olosuhteet maiseman ja luontoarvojen osalta ovat verrattavissa naapurikiinteistöön. Poikkeamisluvan käsittelyn yhteydessä ei ole todettu rakentamista estäviä luonto- tai maisema-arvoja. Myös tämä kiinteistö on verrattain kapea, ja nykyinen rakentaminen erottuu tie- ja järvimaisemassa.

Yhdyskuntarakenne

Yhdyskuntarakenteellisesti Moisiovaarantie on parempi paikka rantarakentamista ajatellen kuin Pölyniemi, koska Pölyniemeen ei ole nykyisin olevaa tieyhteyttä, sähkönsiirtoverkkoa tai muuta infrastruktuuria. Keskustan palvelut ovat Moisiovaarantielta hyvin saavutettavissa ja tärkein infrastruktuuri olemassa.

Virkistyskäytön tarpeet ja vapaan rannan riittävyys

Moisiovaarantien ja rannan välisellä kapealla ranta-alueella ei ole virkistystoimintoja eikä merkitystä virkistyskäytön kannalta.

Molemmilla kiinteistöillä Moisiovaarantien varressa (777-406-285-21 ja 777-406-285-1) on rakennuspaikat rajattu kiinteistön laitaan siten, että kiinteistöillä säilyy myös rakentamiselta vapaata ranta-alueita. Moisiovaarantien rakennuspaikan siirto Pölyniemeen ei lisäisi rakentamiselta vapaan rannan määrää kaava-alueella tai parantaisi vapaiden ranta-alueiden käytettävyyttä esimerkiksi virkistykseen.

Rakennettavuus

Moisiovaarantien rakennuspaikkojen toteutettavuutta haastaa niin rakennuspaikkojen kapea muoto rannasta lukien, maantien suoja-alue kuin liikenteen melualue. Tätä varten Moisiovaarantien AO-1 -rakennuspaikan toteutettavuutta on selvitetty muita kaava-alueen rakennuspaikkoja tarkemmin syksyllä 2025 toteutetulla maastokatselmuksella ja karttatarkastelulla. Tarkastelun perusteella rakennuspaikan toteuttamiseksi on tarpeen poiketa muilla kaava-alueen AO-tonteilla sovellettavista kaavamääräyksistä ja kyseisen tontin kaavamääräyksiä tarkennettiin siten, että sallitaan päärakennuksen sijoittaminen hieman lähemmäs rantaviivaa ja vastaavasti rakennusoikeutta pienennettiin. Kaavan eri osa-alueille ja tonteille on mahdollista määrittää tarpeen mukaan toisistaan poikkeavia määräyksiä, koska myös

olosuhteet tonteilla vaihtelevat. Kaavamääräykset voivat poiketa myös rakennusjärjestyksessä määrätystä.

Maanomistajien tasapuolinen kohtelu

Moisiovaarantien AO-1 rakennuspaikan kaavoittamista puoltaa naapurikiinteistöjen maanomistajien yhdenvertainen mahdollisuus hyödyntää ranta-alueelle sijoitettavaa maa-alaa emätilaselvitykseen perustuvan rakennusoikeuden muodossa, kaavassa käytettyjen mitoitus- ja suunnitteluperusteiden mukaisesti. Alueella kaavassa sovellettu mitoitusluku on viisi rakennuspaikkaa muunnettua rantakilometriä kohden, mikä vastaa tyyppillisesti myös rantarakentamista koskevissa, emätilatarkasteluun perustuvissa poikkeamispäätöksissä sovellettua mitoitusta.

Kaavoittamattomilla alueilla sovelletaan rakennusjärjestyksen määräyksiä rantarakentamisen etäisyysvaatimuksissa. Kaavoituksessa voidaan antaa rakennusjärjestyksestä poikkeavia tai sitä tarkentavia määräyksiä esimerkiksi rantarakentamisen etäisyysvaatimuksia koskien. Poikkeavan kaavamerkinän soveltaminen johtuu tontin muodosta ja olosuhteista, jotka eivät koskaan ole keskenään täysin tasapuolisia.

Alueella ei ole todettu sellaisia merkittäviä maisemaan, luontoon, virkistyskäyttöön liittyviä arvoja, jotka estäisivät rakentamisen. Naapurikiinteistöjen maanomistajia on kohdeltu tasapuolisesti ympäristöarvojen huomioimisessa.

Yhteenveto

Kaavaratkaisua ei muistutuksen johdosta ole perusteltua muuttaa muistutuksessa esitetyn ratkaisuesityksen mukaisesti.

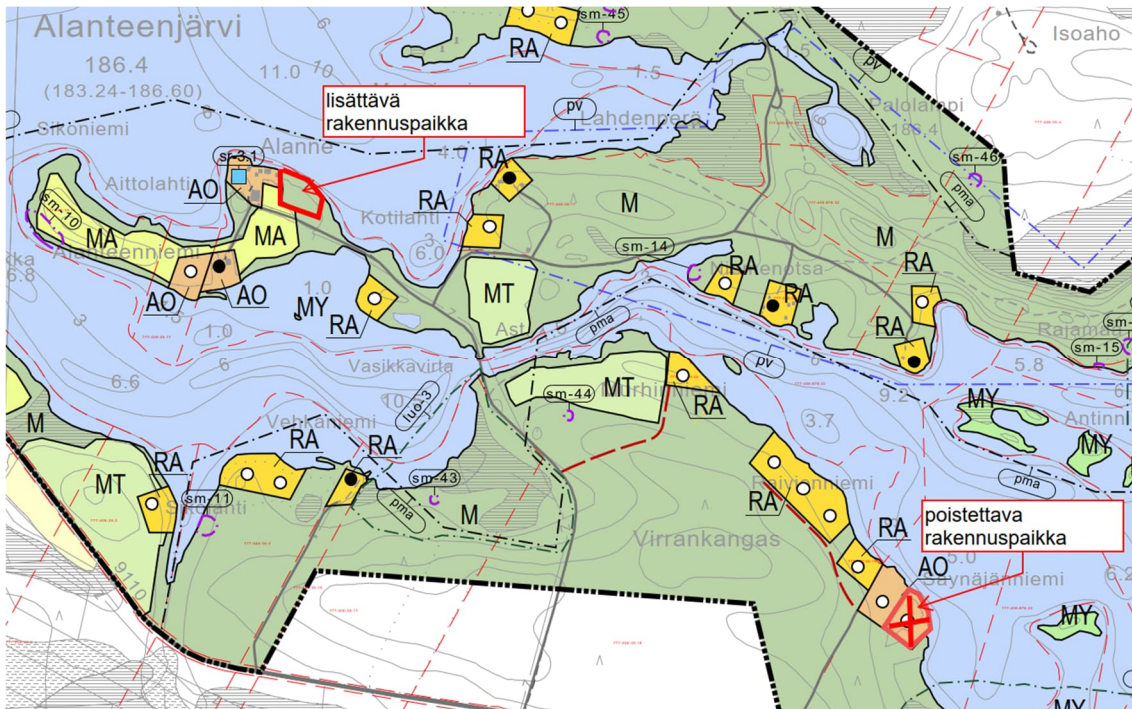
Rakennusoikeuksien sijoittumista Moisiovaarantien rantapalstoille puoltaa paitsi emätilamitoitus, saavutettavuus ja yhdyskuntarakenne (oleva tieyhteys) sekä naapurikiinteistöjen yhdenvertainen mahdollisuus hyödyntää omistamaansa ranta-aluetta emätilaperusteisen rakennusoikeuden muodossa. Tontin soveltuvuus rakentamiseen on selvitetty tarkemmin. AO-1 rakennuspaikalla sovelletut muista kaava-alueen asuintonteista poikkeavat kaavamääräykset liittyvät rakentamisen tarkempaan toteutukseen ja sijoitteluun tällä kyseisellä rakennuspaikalla. Kiinteistön sijainnista ja kapeasta muodosta johtuen päärakennuksen etäisyysvaatimus rantaviivasta on lyhyempi kuin muilla kaava-alueen rakennuspaikoilla, mutta vastaavasti rakennusoikeus pienempi. Rakentamisesta aiheutuvaa maisemavaikutusta on lievennetty rajoittamalla huomattavasti myös päärakennuksen rakennusoikeutta.

2. Yksityishenkilö 23.2.2026

Esitän, että Säynäjaoenkankaan tilan yksi AO- tontti siirrettäisiin Alanteen tilalla sijaitsevalle Alanteen niemelle. Tontin mahdollinen uusi paikka on käyty läpi kaavoitusinsinööri Jarkko Juntusen kanssa.

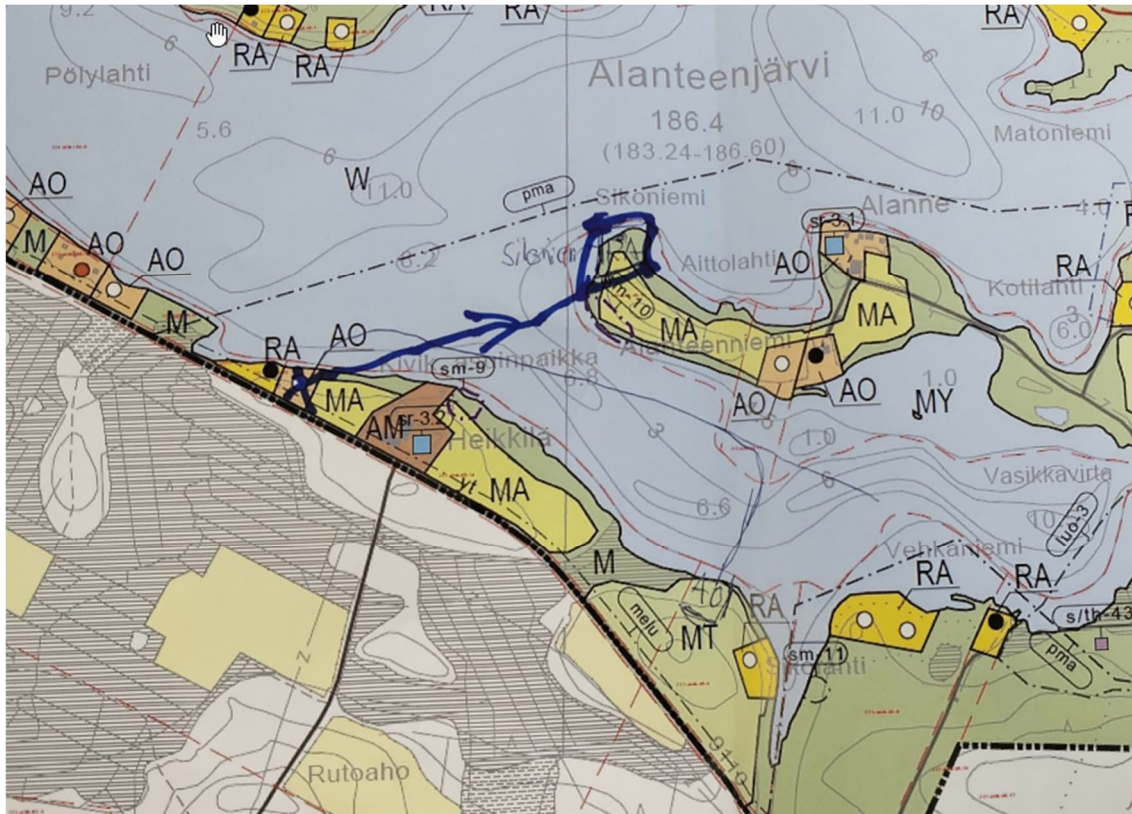
Vastine:

Ehdotuksen nähtävilläolon jälkeen tehtävässä muutoksessa on kuultu Alanteenniemen naapurikiinteistön omistajaa (MRA 32 § mukainen lisäkuuleminen). Rakennuspaikka voidaan siirtää alla olevan kartan mukaisesti siten, että uusi rakennuspaikka rajataan Alanteenniemen maiseman ja kulttuuriympäristön kannalta vähiten herkälle alueelle alla olevan kartan mukaisesti. Alanteen kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennuskokonaisuuteen kuuluvat vanhat rakennukset ja niihin kiinteästi liittyvä viljelty avoin peltoala Alanteentien varressa säilyvät, jolloin vaikutus paikallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan ja -ympäristöön on mahdollisimman vähäinen. Uusi sijainti tukeutuu hyvin nykyisiin tieyhteyksiin ja olevaan asutukseen. Rakennuspaikan siirto tapahtuu emätalalta toiselle, mutta saman maanomistajan omistamalla alueilla. Rakennusoikeuden siirto merkitään kaavan liitteenä olevaan emätalataulukon näkyviin.

3. Yksityishenkilö 23.2.2026

Haluaisin omistamani Heikkilän tilan mailla olevan tontin Sikoniemeen (merkitty karttaan sinisellä tussilla).

Vastine:

Rakennuspaikkaa ei voida siirtää Sikoniemeen Alanteenniemen kärkeen, koska se lisäisi selvästi kaavasta aiheutuvia ympäristövaikutuksia.

Alanteenniemi on kokonaisuudessaan todettu kaavan selvityksissä maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi, jolla on myös rakennettua kulttuuriympäristöä ja kulttuurimaisemaa. Kaava-alueen luonnonmaiseman kohokohdiksi on todettu erityisesti Alanteenniemi sekä nimenkärjet. Alanteenniemen kärjessä on myös muinaismuistolain nojalla suojeltu muinaisjäännösalue. Lisäksi Sikoniemi on melko alavalla alueella, eikä alueella ei ole ennestään rakentamista tai olevaa tieyhteyttä. Mahdollinen maapohjan vahvistaminen, alimman rakentamiskorkeuden huomioiminen ja tien rakentaminen lisäisivät paitsi ympäristövaikutuksia, myös toteuttamiskustannuksia. Mahdollinen tieyhteys tulisi toteuttaa niemeä pitkin joko kapeat peltoalueet pirstoen tai pellon laitaa näkyvälle paikalle. Myös Heikkilän pihapiirillä ja sitä ympäröivät pelloilla on maisemallista ja kulttuurihistoriallista merkitystä, mutta kaavassa suunniteltu uusi rakennuspaikka Heikkilän pellon reuna-alueelle sijoitettuna on arvioitu soveltuvan maisema- ja muilta vaikutuksiltaan parhaiten rakentamiseen.